

Studying the Factor of Patriotism of First-Year Reserve Officer Training Corps Students¹

Chalitasorn Chayapapurida²
Surachai Meechan³
Taviga Tungprapa⁴

Received: July 7, 2019

Revised: July 17, 2019

Accepted: Aug 26, 2019

Abstract

This research purpose to study the confirmatory factor analysis of patriotism of first-year reserve officer training corps students (ROTCS). The research samples were first-year ROTCS enrolled in reserve officer training corps student training center in the Veterinary and Remount Department in the 2018 academic year. The participants were included one thousand two hundred and thirty-two ROTCS. The research instruments was a patriotism for first-year ROTCS test, with item discrimination were .229 - .671 and reliability were .952 and computer programs used to analyze the confirmatory factor analysis. The results of this research revealed that the patriotism of first-year ROTCS found that there were four factors, i. e. , blind patriotism, constructive patriotism, symbolic patriotism and civic patriotism, that were congruent with the empirical data. ($\chi^2 = 46.957$, $p = .085$, $df = 35$, $\chi^2/df = 1.342$, $GFI = .992$, $AGFI = .961$, $CFI = .999$, $SRMR = .019$, $RMSEA = .019$) Factor loading was at .01 statistic significant level. Moreover, the results also revealed that the patriotism of first-year ROTCS test were construct validity, convergent validity, discriminant validity and construct reliability value were .763 to .866.

Keywords: patriotism, confirmatory factor analysis, reserve officer training corps student

¹ Doctoral Thesis for the Philosophy Degree in Research and Development on Philosophy Potentials, Faculty of Education, Srinakharinwirot University.

² Graduate Student, Doctor in Research and Development on Philosophy Potentials, Faculty of Education, Srinakharinwirot University, E-mail: chalitasorn@gmail.com

³ Assistant Professor at Faculty of Education, Srinakharinwirot University.

⁴ Assistant Professor at Faculty of Education, Srinakharinwirot University.

การศึกษาองค์ประกอบความรักชาติของนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 1¹

ชลิตาสรณ์ ชญาภาภูริดา²

สุรชัย มีชาญ³

ทวิกา ตั้งประภา⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาองค์ประกอบความรักชาติของนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย คือ นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 1 ศูนย์ฝึกนักศึกษาวิชาทหาร กรมการสัตว์ทหารบก จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1,232 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบวัดความรักชาติของนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 1 ที่มีค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อตั้งแต่ .229 - .671 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับเท่ากับ .952 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบความรักชาติของนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 1 มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความรักชาติเชิงหลงใหล 2) ความรักชาติเชิงสร้างสรรค์ 3) ความรักชาติเชิงสัญลักษณ์ และ 4) ความรักชาติเชิงหน้าที่พลเมือง ซึ่งโมเดลองค์ประกอบความรักชาติมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 46.957$, $p = .085$, $df = 35$, $\chi^2/df = 1.342$, $GFI = .992$, $AGFI = .961$, $CFI = .999$, $SRMR = .019$, $RMSEA = .019$) ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกองค์ประกอบ นอกจากนี้ แบบวัดความรักชาติที่สร้างขึ้นยังมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ความเที่ยงตรงเชิงลู่เข้า (Convergent Validity) ความเที่ยงตรงเชิงจำแนก (Discriminant Validity) และความเชื่อมั่นเชิงโครงสร้าง (Construct Reliability) ตั้งแต่ .763 - .866.

คำสำคัญ: ความรักชาติ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน นักศึกษาวิชาทหาร

¹ ปริญญาานิพนธ์คุชฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

² นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อีเมล: chalitasorn@gmail.com

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทนำ

กองทัพบก มีภารกิจที่สำคัญยิ่งประการหนึ่ง ตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2551 ได้แก่ การเตรียมกำลังกองทัพบก และป้องกันราชอาณาจักร ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องให้การศึกษาแก่กำลังพล เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่งได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเตรียมกำลังกองทัพบก ให้มีความพร้อมรบตามภารกิจที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมายกำลังพลสำรอง นักศึกษาวิชาทหารและอาสาสมัครรักษาดินแดน ก็เป็นส่วนหนึ่งของกำลังกองทัพบก ดังนั้น การเตรียมความพร้อมรบของกำลังพลสำรองนักศึกษาวิชาทหารและอาสาสมัครรักษาดินแดนอยู่เสมอ จึงถือได้ว่าเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งเช่นกัน ในการนี้ เพื่อให้การศึกษาของกำลังพลสำรองเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามระบบการฝึกกำลังพลสำรองที่ได้ระบุไว้ในแผนแม่บทการพัฒนาาระบบกำลังสำรองฯ โดยกำลังพลสำรองสามารถปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งที่ได้รับการบรรจุและปฏิบัติงานร่วมกับกำลังพลหรือหน่วยทหารประจำการ ตามแผนป้องกันประเทศ กองทัพบกจึงได้มอบนโยบายเฉพาะ นอกเหนือจากนโยบายทั่วไปให้หน่วยบัญชาการรักษาดินแดนดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของนักศึกษาวิชาทหาร โดยมุ่งเน้นถึงการปลูกฝังอุดมการณ์และความจงรักภักดีในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ยึดมั่นในระเบียบวินัยและแบบธรรมเนียมทหาร เพื่อให้เกิดความรักและหวงแหนชาติ (Directorate of Operations, 2011)

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อการสมัครเรียนวิชาทหาร หรือเรียน รด. พบว่า นักเรียนหญิงต้องการได้รับสิทธิการประดับยศ (จบชั้นปีที่ 3 จะได้รับชั้นยศนายทหารชั้นประทวน และจบชั้นปีที่ 5 จะได้ยศนายทหารชั้นสัญญาบัตร) และการได้รับสิทธิในการเพิ่มโอกาสสอบเข้าวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก (Muthasin, 2013) ขณะที่นักเรียนชาย จังหวัดอุดรธานี สมัครใจเรียนวิชาทหาร หรือเรียน รด. คือ การได้รับสิทธิไม่ต้องเกณฑ์ทหาร คิดเป็นร้อยละ 79.60 (Wasuthep, 1999) และ Sawasdee (2012) ศึกษาความพึงพอใจในการเข้ารับการฝึกวิชาทหารโรงเรียนรักษาดินแดน พบว่า เหตุผลในการสมัครเป็นนักศึกษาวิชาทหารมากที่สุด คือ เพื่อรับสิทธิไม่ต้องเกณฑ์ทหาร คิดเป็นร้อยละ 47.60 รองลงมา คือ ต้องการรู้หลักการฝึกวิชาทหาร คิดเป็นร้อยละ 8.90 ต้องการรู้สิทธิประโยชน์การทำงานในอนาคต คิดเป็นร้อยละ 31.10 รัก/ชอบการเป็นทหาร คิดเป็นร้อยละ 11.90 ส่วนเหตุผลในการสมัครเป็นนักศึกษาวิชาทหารน้อยที่สุด คือ ต้องการเป็นกำลังสำรองในอนาคต คิดเป็นร้อยละ 0.50 ซึ่งจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยดังกล่าว พบว่า ความมุ่งหมายของการเป็นนักศึกษาวิชาทหารระหว่างนักศึกษาวิชาทหารกับหลักสูตรการศึกษาสำหรับกำลังพลสำรองไม่สอดคล้องกัน กล่าวคือ นักเรียนส่วนใหญ่ที่สมัครเรียนวิชาทหารหรือเรียน รด. เพื่อรับสิทธิไม่ต้องเกณฑ์ทหาร ขณะที่ความมุ่งหมายของหลักสูตรมุ่งเน้นการให้ความสำคัญต่อการปลูกฝังให้จงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ โดยมีการสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชาติไทย และความเสียสละของบรรพบุรุษไทยในการสอน เพื่อให้เกิดความรักและหวงแหนชาติ ซึ่งในปัจจุบันกองทัพบกมีความมุ่งหมายหลักในการฝึกนักศึกษาวิชาทหารที่สำคัญ 2 ประการ ได้แก่ 1) ความมุ่งหมายทางด้านยุทธการ คือ เพื่อให้นักศึกษาวิชาทหารมีความพร้อมสำหรับการป้องกันประเทศ เช่น สามารถใช้อาวุธประจำกาย ทำการยิงปืนอย่างได้ผล สามารถทำหน้าที่ในตำแหน่งผู้บังคับหมู่ได้ นอกจากนี้ยังมีลักษณะทางทหารและมีระเบียบวินัยด้วย 2) ความมุ่งหมายทางด้านยุทธศาสตร์ คือ เพื่อให้

นักศึกษาวิชาทหารมีความรักชาติ เป็นพลเมืองดี มีจิตอาสา โดยส่วนใหญ่แล้วนักศึกษาวิชาทหารสามารถสอบผ่านการทดสอบในการฝึกภาคปฏิบัติ ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายทางด้านยุทธการ แต่สำหรับเป้าหมายทางด้านยุทธศาสตร์ อาจไม่สัมฤทธิ์ผลมากนัก เนื่องจากในปี พ.ศ. 2558 มีผู้ที่ออกมาล่ารายชื่อผ่านเว็บไซต์รณรงค์การเปลี่ยนแปลง (change.org) เพื่อยื่นเสนอต่อรัฐบาลไทยให้ยกเลิกการเรียนวิชาทหารหรือการเรียน รด. ในหัวข้อ “ไม่เรียน รด. ก็ไม่ต้องเกณฑ์ทหาร” เนื่องจากเป้าหมายของคนส่วนใหญ่ที่เรียน รด. คือ เพื่อหนีการเกณฑ์ทหาร การเรียน รด. เป็นเหมือนช่องทางทางเลือกหนีของชายไทยที่ไม่ต้องการเกณฑ์ทหารเท่านั้น และเป็นการเสียเวลาไปโดยเปล่าประโยชน์ การเรียกร้องเช่นนี้ จะแสดงออกถึงความไม่รักชาติ ความเห็นแก่ตัว และการไม่เสียสละต่อประเทศชาติหรือไม่

การศึกษาและพัฒนาองค์ประกอบความรักชาติมีอย่างต่อเนื่อง ในปี ค.ศ. 1999 Schatz, Staub, and Lavine (1999) พัฒนาแบบวัดความรักชาติ โดยได้วิเคราะห์องค์ประกอบความรักชาติได้ 2 องค์ประกอบ คือ 1) ความรักชาติเชิงหลงใหล และ 2) ความรักชาติเชิงสร้างสรรค์ ต่อมาในปี ค.ศ. 2003 Parker (2003) ได้วิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อหาองค์ประกอบของความรักชาติ พบว่า มีองค์ประกอบของความรักชาติที่สำคัญเพิ่มอีก 1 องค์ประกอบ คือ ความรักชาติเชิงสัญลักษณ์ ซึ่งโมเดลการวัดความรักชาติที่มี 3 องค์ประกอบนี้ มีประสิทธิภาพมากกว่าโมเดลการวัดความรักชาติที่มีเพียง 2 องค์ประกอบ และในปี ค.ศ. 2005 Rothi, Lyons, and Chryssochoou (2005) ได้ศึกษาองค์ประกอบความรักชาติโดยใช้ทฤษฎีความแตกต่างทางประเพณีวัฒนธรรมเป็นทฤษฎีเบื้องต้น และแบ่งความรู้สึกสำนึกความเป็นชาติและความรักชาติ ออกเป็น 4 องค์ประกอบ คือ 1) ความรักชาติเชิงสัญลักษณ์ 2) ความรักชาติเชิงหน้าที่พลเมือง 3) ความรักชาติเชิงหลงใหล และ 4) ความรักชาติเชิงสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังมีผู้ที่สนใจศึกษาและพัฒนาเกี่ยวกับองค์ประกอบความรักชาติให้มีความสอดคล้องเหมาะสมตามบริบทของแต่ละประเทศ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาองค์ประกอบความรักชาติ พบว่า มีหลายแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบความรักชาติ ซึ่งแต่ละแนวคิดมีองค์ประกอบที่คล้ายคลึงกัน ทั้งนี้แนวคิดทฤษฎีที่มีความสอดคล้องและครอบคลุมกับความหมายของความรักชาติและลักษณะของผู้ที่มีความรักชาติตามที่องค์กรและนักวิชาการไทยให้ไว้ เช่น สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ คณะอนุกรรมการจัดทำคู่มือการปลูกฝังค่านิยมของกลุ่มนักวิชาการ และ Chumchit (1988) เป็นต้น และมีผู้นำมาประยุกต์ใช้ต่อ คือ แนวคิดทฤษฎีของ Rothi, Lyons, and Chryssochoou (2005) ที่มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความรักชาติเชิงหลงใหล 2) ความรักชาติเชิงสร้างสรรค์ 3) ความรักชาติเชิงสัญลักษณ์ และ 4) ความรักชาติเชิงหน้าที่พลเมือง

จากที่กล่าวมาข้างต้น การพัฒนาความรักชาติของนักศึกษาวิชาทหารเป็นสิ่งสำคัญต่อกองทัพ แต่ในปัจจุบันยังไม่มีการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบความรักชาติของนักศึกษาวิชาทหารที่ชัดเจน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาองค์ประกอบความรักชาติของนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 1 โดยผู้วิจัยใช้องค์ประกอบความรักชาติตามแนวคิดทฤษฎีของ Rothi, Lyons, and Chryssochoou (2005) ที่มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความรักชาติเชิงหลงใหล 2) ความรักชาติเชิงสร้างสรรค์ 3) ความรักชาติเชิงสัญลักษณ์ และ 4) ความรักชาติเชิงหน้าที่พลเมือง

ซึ่งผลการวิจัยที่ได้สามารถนำไปใช้ในการวางแผนเพื่อพัฒนาความรักชาติของนักศึกษาวิชาทหารให้ครอบคลุมทุกองค์ประกอบ อันเป็นประโยชน์ต่อตัวนักศึกษาวิชาทหาร กองทัพบก และประเทศชาติ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาองค์ประกอบความรักชาติของนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 1

การประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยเพื่อแสวงหาองค์ประกอบความรักชาติ โดยศึกษาแนวคิดทฤษฎีองค์ประกอบความรักชาติ 4 องค์ประกอบของ Rothi, Lyons, and Chrysochoou (2005) ในยุคเริ่มแรก ความรักชาติ มีการให้ความหมายว่าหมายถึง “ความรู้สึที่ดี ความรู้สึกรักและความผูกพันต่อประเทศของตน” (Adorno, Frenkel, Levinson, & Stanford, 1950) ต่อมาเริ่มมีการศึกษาองค์ประกอบความรักชาติที่มากกว่า 1 องค์ประกอบ โดยแบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบ คือ 1) ความรักชาติเชิงหลงใหล และ 2) ความรักชาติเชิงสร้างสรรค์ โดยให้ความหมายของความรักชาติเชิงหลงใหลว่าหมายถึง ความรักที่มีต่อประเทศชาติ ไม่ยอมรับคำวิพากษ์วิจารณ์ใด ๆ ในเชิงลบ และพร้อมที่จะให้การสนับสนุนให้ความร่วมมือในทุกเรื่องโดยไม่ลังเลใจ ส่วนความรักชาติเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง ความรักที่มีต่อประเทศชาติ โดยการตั้งข้อสงสัยหรือข้อคำถามที่มีประโยชน์ ทั้งนี้ก็เพื่อให้ประเทศชาติเกิดการพัฒนาในเชิงบวก (Schatz, Staub, & Lavine, 1999)

ในปี ค.ศ. 2003 Parker (2003) ให้ความหมายของความรักชาติเชิงสัญลักษณ์เพิ่มอีก 1 องค์ประกอบ โดยให้ความหมายว่าหมายถึง ความรักที่มีต่อประเทศชาติบ้านเมือง โดยแสดงออกผ่านการเคารพธงชาติ การร้องเพลงชาติ ต่อมา ในปี ค.ศ. 2005 Rothi, Lyons, and Chrysochoou (2005) ศึกษาองค์ประกอบความรักชาติเพิ่มเติม พบว่า มีอีก 1 องค์ประกอบ คือ ความรักชาติเชิงหน้าที่พลเมืองเพิ่มอีก Rothi, Lyons, and Chrysochoou (2005) นักวิจัยทางด้านสังคมวิทยา ศึกษาแนวคิดทฤษฎีองค์ประกอบความรักชาติ และศึกษาตีความหมายของความรักชาติ โดยศึกษาความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะที่สำคัญและมีความหมายของแต่ละชาติและทฤษฎีความแตกต่างทางประเพณีวัฒนธรรมเป็นทฤษฎีเบื้องต้น ซึ่งแนวคิดทฤษฎีที่นำมาร่วมศึกษาด้วย มีดังนี้

Schatz, Staub, and Lavine (1999) ได้นำความรักชาติที่แตกต่างกัน 2 ลักษณะ ของ Staub (1997) มาศึกษาองค์ประกอบความรักชาติด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ ซึ่งได้ข้อสรุปเช่นเดียวกับ Staub (1997) ว่า ความรักชาติมีองค์ประกอบที่แตกต่างกัน 2 องค์ประกอบ คือ 1) ความรักชาติเชิงหลงใหล และ 2) ความรักชาติเชิงสร้างสรรค์ นอกจากนั้นยังได้พัฒนาแบบวัดความรักชาติ 2 องค์ประกอบ ที่มีความเชื่อมั่นที่โดดเด่นและเป็นที่ยอมรับมาก

Parker (2003) ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อหาองค์ประกอบของความรักชาติต่อยอดจากองค์ประกอบความรักชาติ 2 องค์ประกอบของ Schatz, Staub, and Lavine (1999) พบว่า มีองค์ประกอบของความรักชาติที่สำคัญเพิ่มอีก 1 องค์ประกอบ คือ ความรักชาติเชิงสัญลักษณ์ ซึ่งโมเดลการวัดความรักชาติที่มี 3 องค์ประกอบนี้ มีประสิทธิภาพมากกว่าโมเดลการวัดความรักชาติที่มีเพียง 2 องค์ประกอบ ด้วยเหตุนี้ Wang,

Khoo, Goh, Tan, and Gopinathan (2006) จึงได้นำผลการศึกษาองค์ประกอบความรักชาติ 3 องค์ประกอบของ Parker มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศสิงคโปร์ โดยศึกษาด้านการรับรู้เกี่ยวกับความรักชาติในแต่ละด้านว่ามีอิทธิพลต่อการให้ความสำคัญในหน้าที่พลเมืองและการศึกษาเกี่ยวกับชาติของครูผู้เข้ารับการอบรมในประเทศสิงคโปร์

นอกจากนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายและลักษณะของผู้ที่มีความรักชาติในบริบทของไทยตั้งที่นักวิชาการและองค์กรของไทยได้กล่าวไว้ว่า ความรักชาติ หมายถึง ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ความผูกพันห่วงแหนมาตุภูมิ ความจงรักภักดีต่อชาติ ความมุ่งมั่นส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงของประเทศ มีความเสียสละเพื่อส่วนร่วม การมีส่วนร่วมในการทำนุบำรุงศิลปะ วัฒนธรรมอันดีงาม และการเคารพกฎหมาย (Naksin, 1982; Subcommittee to create a manual to cultivate the values of academic groups, 1983; Office of the National Culture Commission, 1987; Chumchit, 1988; Ministry of education, 2008) โดยมีลักษณะ ดังนี้ 1) มีความรัก ความหวงแหนประเทศชาติ การไม่กล่าวถึงประเทศในทางเสื่อมเสีย 2) สนใจศึกษาประวัติศาสตร์ความเป็นมาของไทย 3) มีความภาคภูมิใจในเอกราช 4) มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า 5) มีความรับผิดชอบต่อสังคมร่วมกัน 6) การแสดงความภาคภูมิใจในความเป็นไทยผ่านสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นสัญลักษณ์หรือเอกลักษณ์ของไทย 7) การมีส่วนร่วมในการสืบสานวัฒนธรรมไทย ประเพณีไทยที่ดีงามและสืบสานวิถีชีวิตแบบไทย 8) การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ กฎหมาย และหลักคำสอนทางศาสนาที่ตนนับถือ 9) มีความเชื่อมั่นและยอมรับในกฎ ระเบียบ และกฎหมาย

จากที่ได้กล่าวมา การศึกษาองค์ประกอบความรักชาติของต่างประเทศ พบว่า แนวคิดทฤษฎีองค์ประกอบความรักชาติ 4 องค์ประกอบของ Rothi, Lyons, and Chrysochoou (2005) มีความสอดคล้องและครอบคลุมกับความหมายของความรักชาติและลักษณะของผู้ที่มีความรักชาติตามที่องค์กรและนักวิชาการไทยให้ไว้ จึงเชื่อว่าทฤษฎีองค์ประกอบความรักชาติ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความรักชาติเชิงหลงใหล 2) ความรักชาติเชิงสร้างสรรค์ 3) ความรักชาติเชิงสัญลักษณ์ และ 4) ความรักชาติเชิงหน้าที่พลเมือง มีความเหมาะสมที่จะนำมาศึกษาและพัฒนาต่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของไทย

สมมติฐานการวิจัย

โมเดลองค์ประกอบความรักชาติของนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 1 ที่ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความรักชาติเชิงหลงใหล (Blind Patriotism: B) 2) ความรักชาติเชิงสร้างสรรค์ (Constructive Patriotism: C) 3) ความรักชาติเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Patriotism: S) และ 4) ความรักชาติเชิงหน้าที่พลเมือง (Civic Patriotism: C) มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 1 ในศูนย์ฝึกนักศึกษาวิชาทหาร กรมการสัตว์ทหารบก จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2561 ซึ่งนักศึกษาวิชาทหารกลุ่มนี้กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ณ สถานศึกษาต่าง ๆ จำนวน 49 แห่ง มีจำนวนทั้งหมด 2,053 คน (Veterinary & Remount Department, 2018)

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง พิจารณาจากแนวคิดของ Hair, Black, Babin, and Anderson (2010) ที่กำหนดไว้ว่า ขนาดกลุ่มตัวอย่างควรมีไม่น้อยกว่า 100 คน และควรมีอย่างน้อย 5-10 คน ต่อ 1 ตัวชี้วัด หรือ 10-20 คนต่อหนึ่งพารามิเตอร์ เพื่อให้ได้จำนวนที่เหมาะสมและมากพอสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,232 คน คิดเป็นร้อยละ 60 ของจำนวนประชากร โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ตามกลุ่มสถานศึกษา ดังนี้

1. แบ่งกลุ่มสถานศึกษาออกเป็น 3 กลุ่ม มีเกณฑ์จำแนกกลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 คือ สถานศึกษาที่มีนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 1 จำนวน 1 - 55 คน ซึ่งมีสถานศึกษา จำนวน 38 แห่ง (มีจำนวนทั้งหมด 751 คน)

กลุ่มที่ 2 คือ สถานศึกษาที่มีนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 1 จำนวน 56 - 120 คน ซึ่งมีสถานศึกษา จำนวน 8 แห่ง (มีจำนวนทั้งหมด 669 คน)

กลุ่มที่ 3 คือ สถานศึกษาที่มีนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 1 จำนวน 121 - 300 คน ซึ่งมีสถานศึกษา จำนวน 3 แห่ง (มีจำนวนทั้งหมด 633 คน)

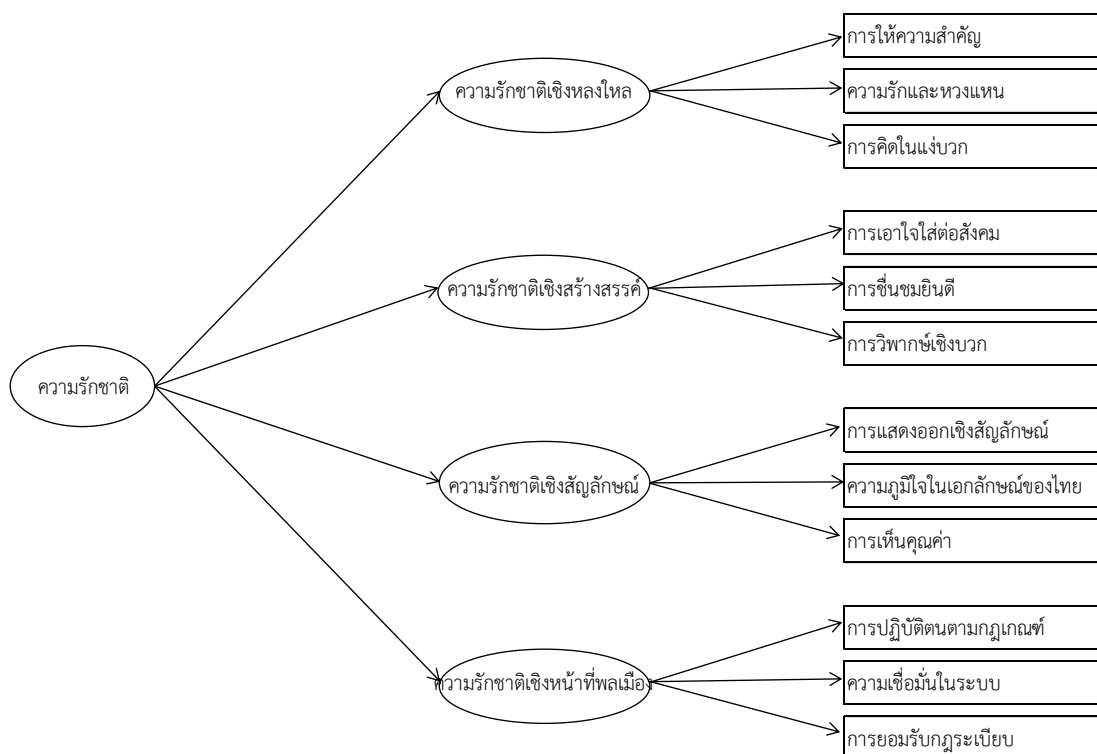
2. เทียบสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากร ของกลุ่มสถานศึกษาได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ดังตาราง 1 และทำการสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนที่คำนวณได้ ด้วยวิธีจับสลากแบบไม่คืนกลับ โดยจะเก็บข้อมูลทุกสถานศึกษาตามสัดส่วนจำนวนนักศึกษาวิชาทหาร

ตาราง 1 จำนวนนักศึกษาวิชาทหารที่เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มของสถานศึกษา

กลุ่มที่	จำนวนสถานศึกษา	จำนวน (คน)	
		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	38	751	451
2	8	669	401
3	3	633	380
รวม	49	2,053	1,232

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบวัดความรักชาติของนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 1 มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ แต่ละระดับมีคะแนนแตกต่างกันตั้งแต่ 1 - 5 คะแนนตามลำดับตามแบบของลิเคิร์ท ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความรักชาติ เพื่อให้ทราบถึงแนวความคิด ความหมาย และองค์ประกอบต่าง ๆ ของความรักชาติ จากนั้นจึงสังเคราะห์องค์ประกอบความรักชาติ ได้ 4 องค์ประกอบ ตามแนวคิดทฤษฎีของ Rothi, Lyons, and Chryssoschoou (2005) คือ 1) ความรักชาติเชิงหลงใหล 2) ความรักชาติเชิงสร้างสรรค์ 3) ความรักชาติเชิงสัญลักษณ์ และ 4) ความรักชาติเชิงหน้าที่พลเมือง แต่ละองค์ประกอบมี 3 ตัวชี้วัด โดยมีกรอบแนวคิดในการสร้างแบบวัดความรักชาติของนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 1 ดังนี้



ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการสร้างแบบวัดความรักชาติของนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 1

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบวัดความรักชาติ มีดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความหมายของความรักชาติ องค์ประกอบความรักชาติและพฤติกรรมการแสดงออกของบุคคลที่แสดงให้เห็นว่ามีความรักชาติ เพื่อเขียนนิยามและเป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดความรักชาติให้ครอบคลุมทุกด้าน

2. กำหนดโครงสร้างของแบบวัดความรักชาติ โดยใช้องค์ประกอบความรักชาติที่สังเคราะห์ได้ และกำหนดตัวชี้วัดขององค์ประกอบ ดังนี้

ตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 1 ความรักชาติเชิงหลงใหล (Blind Patriotism: B) ประกอบด้วย 1) การให้ความสำคัญ (B1) 2) ความรักและหวงแหน (B2) และ 3) การคิดในแง่บวก (B3)

ตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 2 ความรักชาติเชิงสร้างสรรค์ (Constructive Patriotism: C) ประกอบด้วย 1) การเอาใจใส่ต่อสังคม (C1) 2) การชื่นชมยินดี (C2) และ 3) การวิพากษ์เชิงบวก (C3)

ตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 3 ความรักชาติเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Patriotism: S) ประกอบด้วย 1) การแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ (S1) 2) ความภูมิใจในเอกลักษณ์ของไทย (S2) และ 3) การเห็นคุณค่า (S3)

ตัวชี้วัดขององค์ประกอบที่ 4 ความรักชาติเชิงหน้าที่พลเมือง (Civic Patriotism: CI) ประกอบด้วย 1) การปฏิบัติตามกฎหมาย (CI1) 2) ความเชื่อมั่นในระบบ (CI2) และ 3) การยอมรับกฎระเบียบ (CI3)

3. ดำเนินการสร้างแบบวัด โดยสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมทุกตัวชี้วัดขององค์ประกอบตามนิยามเชิงปฏิบัติการ และกรอบแนวคิดของแบบวัดความรักชาติ

4. นำแบบวัดความรักชาติที่มีจำนวน 60 ข้อ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านพฤติกรรมศาสตร์ ด้านจิตวิทยาและด้านการศึกษา จำนวน 5 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ .5 ขึ้นไป เหลือจำนวน 46 ข้อ จึงถือได้ว่าแบบวัดทั้ง 46 ข้อนั้นสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ รวมทั้งการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

5. นำแบบวัดความรักชาติไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2561 สังกัดโรงเรียนวัดไร่ขิง จำนวน 82 คน ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับประชากร แต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบ จากนั้นนำผลการตอบแบบวัดมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้การหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Corrected Item-Total Correlation) ในแต่ละด้าน ซึ่งหาได้จากสูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Coefficient Correlation: r) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .2 ขึ้นไป พบว่า มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .229 - .671 ทั้งนี้ข้อคำถามผ่านการคัดเลือกทั้ง 46 ข้อ ดังแสดงในตาราง 2

6. นำผลการตอบแบบวัดทั้ง 46 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดทั้งฉบับและรายด้าน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient: α) ซึ่งเกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นต้องมีค่าตั้งแต่ .7 ขึ้นไป พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับเท่ากับ .952 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความรักชาติเชิงหลงใหล ความรักชาติเชิงสร้างสรรค์ ความรักชาติเชิงสัญลักษณ์ และความรักชาติเชิงหน้าที่พลเมือง มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .869 .850 .880 และ .841 ตามลำดับ ดังแสดงในตาราง 2

7. จัดทำแบบวัดความรักชาติฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการศึกษาองค์ประกอบจำนวน 1,232 คน ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 2 ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (α) ของแบบวัดความรักชาติ จำแนกตามองค์ประกอบ

องค์ประกอบ	จำนวนข้อ	r	α
ความรักชาติเชิงหลงใหล	10	.438 - .662	.869
ความรักชาติเชิงสร้างสรรค์	13	.229 - .669	.850
ความรักชาติเชิงสัญลักษณ์	13	.348 - .671	.880
ความรักชาติเชิงหน้าที่พลเมือง	10	.399 - .635	.841
ทั้งหมด	46	.229 - .671	.952

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

ตอนที่ 1 การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

1. ผลการตรวจสอบการแจกแจงข้อมูลของแต่ละข้อคำถาม จำนวน 46 ข้อ ต้องมีการแจกแจงแบบโค้งปกติ ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยใช้เกณฑ์ตามค่าความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis) (Milfont & Duckitt, 2004) จากผลการวิเคราะห์พบว่า มีค่า Skewness ตั้งแต่ -1.386 ถึง 0.550 และค่า Kurtosis ตั้งแต่ -0.055 ถึง 2.394 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ แสดงว่าข้อมูลของแต่ละข้อคำถามมีการแจกแจงแบบโค้งปกติ

2. การตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูล เพื่อตรวจสอบว่าข้อมูลในภาพรวมมีความเหมาะสมที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบ โดยค่า Kaiser–Mayor–Olkin: KMO ควรมีค่าเข้าใกล้ 1 และค่าความพอเพียงของการเลือกตัวอย่าง (Measure of Sampling Adequacy: MSA) ควรมีค่ามากกว่า .5 (Kaiyawan, 2013) จากตาราง 3 พบว่า ค่า KMO เท่ากับ .932 และค่า MSA มีค่าตั้งแต่ .905 - .948 แสดงว่าข้อมูลในภาพรวมมีความเหมาะสมที่จะนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบ

ตาราง 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายใน (Intercorrelations Coefficient) ระหว่างตัวชี้วัด ค่า KMO ค่า MSA และค่า Bartlett's Test

ตัวชี้วัดที่	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.4	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3
1.1	.939											
1.2	.482**	.905										
1.3	.543**	.651**	.921									
2.1	.453**	.369**	.417**	.927								
2.2	.346**	.357**	.330**	.530**	.942							
2.3	.452**	.357**	.424**	.551**	.462**	.932						
3.1	.503**	.526**	.538**	.511**	.470**	.477**	.943					
3.2	.453**	.647**	.576**	.442**	.453**	.438**	.690**	.924				
3.3	.572**	.532**	.576**	.495**	.452**	.463**	.692**	.665**	.942			
4.1	.329**	.401**	.395**	.426**	.414**	.309**	.502**	.529**	.476**	.948		
4.2	.426**	.447**	.518**	.425**	.426**	.396**	.511**	.542**	.553**	.503**	.939	
4.3	.314**	.375**	.385**	.414**	.420**	.355**	.502**	.519**	.479**	.533**	.586**	.926

Bartlett's test: $\chi^2 = 5790.956$, $df = 66$, $p = .000$ และ Kaiser–Mayor–Olkin (KMO) = .932

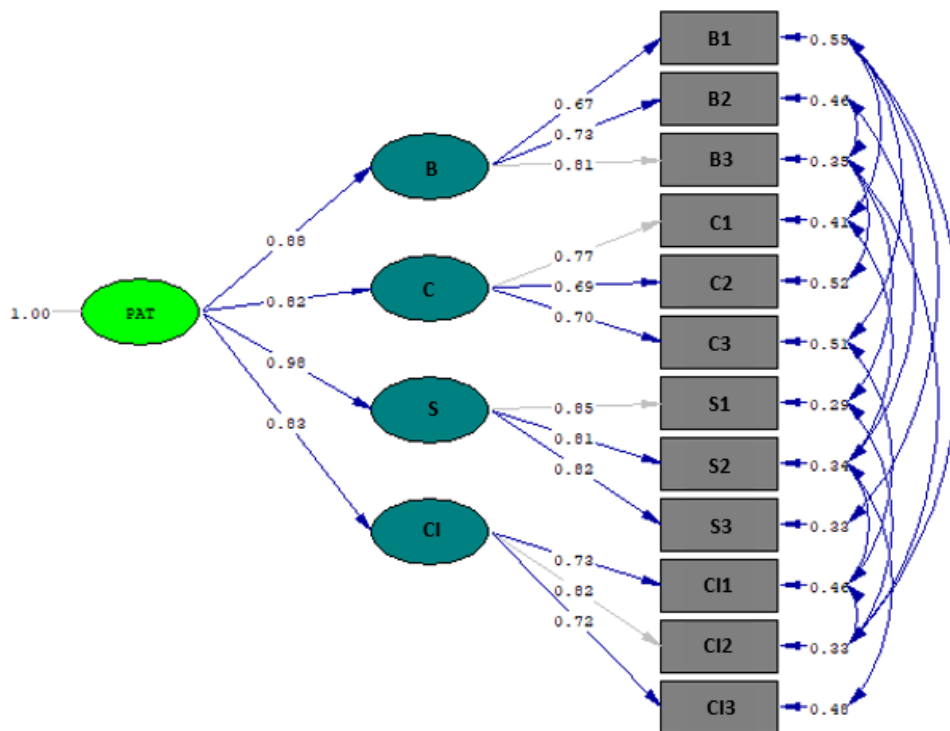
**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01, ค่าแนวแยง คือ ค่า Measures of Sampling Adequacy (MSA)

หมายเหตุ	1.1 การให้ความสำคัญ	1.2 ความรักและหวงแหน	1.3 การคิดในแง่บวก
	2.1 การเอาใจใส่ต่อสังคม	2.2 การชื่นชมยินดี	2.3 การวิพากษ์เชิงบวก
	3.1 การแสดงออกเชิงสัญลักษณ์	3.2 ความภูมิใจในเอกลักษณ์ของไทย	3.3 การเห็นคุณค่า
	4.1 การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์	4.2 ความเชื่อมั่นในระบบ	4.3 การยอมรับกฎระเบียบ

3. ทดสอบสมมติฐานการแสดงความสัมพันธ์กันระหว่างข้อคำถามของตัวชี้วัด ใช้การทดสอบ Bartlett's Test ที่ Chi-square (χ^2) ควรจะมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ < .05 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามควรมีค่าไม่น้อยกว่า .3 (Kaiyawan, 2013) จากตาราง 3 พบว่า $\chi^2 = 5790.956$, $df = 66$, $p = .000$ และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .314 - .572 ทุกข้อคำถามของตัวชี้วัดมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ แสดงว่าข้อคำถามแต่ละข้อมีความสัมพันธ์กันจึงสามารถนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไปได้

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันหลังปรับโมเดลแล้ว พบว่า ค่าสถิติไค-สแควร์เท่ากับ 46.674, $p = .090$, $df = 35$ นั่นคือ ค่าสถิติไค-สแควร์แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ นอกจากนี้ได้พิจารณาร่วมกับค่าอัตราส่วนระหว่างไค-สแควร์กับชั้นความเป็นอิสระ (χ^2/df) เท่ากับ 1.342 ที่มีค่าน้อยกว่า 2 ดัชนี $GFI = .992$, $AGFI = .981$, ค่า $CFI = .999$ ที่มีค่ามากกว่า .900 และดัชนี $RMSEA = .019$, $SRMR = .019$ ที่มีค่าน้อยกว่า .05 แสดงดังภาพประกอบ 2



Chi-Square=46.67, df=35, P-value=0.08971, RMSEA=0.019

ภาพประกอบ 2 โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันของความรักชาติของนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 1

ตาราง 4 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบและตัวชี้วัดความรักชาติของนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 1 ค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เฉลี่ยของตัวชี้วัด และค่าความเชื่อมั่นเชิงโครงสร้าง จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

องค์ประกอบ	β	b(SE)	t	R ²	CR	AVE
ความรักชาติเชิงหลงใหล	.876	.883 (.038)	23.385**	.768	.783	.547
การให้ความสำคัญ	.672	.482 (.027)	18.184**	.451		
ความรักและหวงแหน	.733	.410 (.018)	23.015**	.538		
การคิดในแง่บวก	.808	.510 (↔)	↔	.653		
ความรักชาติเชิงสร้างสรรค์	.824	.815 (.039)	20.698**	.679	.763	.518
การเอาใจใส่ต่อสังคม	.765	.430 (↔)	↔	.585		
การชื่นชมยินดี	.689	.367 (.019)	19.129**	.475		
การวิพากษ์เชิงบวก	.702	.457 (.023)	19.525**	.493		
ความรักชาติเชิงสัญลักษณ์	.977	1.000 (.035)	28.514**	.954	.866	.683
การแสดงออกเชิงสัญลักษณ์	.846	.490 (↔)	↔	.715		
ความภูมิใจในเอกลักษณ์ของไทย	.814	.446 (.016)	28.627**	.663		
การเห็นคุณค่า	.819	.554 (.019)	28.990**	.671		
ความรักชาติเชิงหน้าที่พลเมือง	.835	.886 (.039)	22.519**	.697	.803	.577
การปฏิบัติตามกฎหมาย	.733	.399 (.020)	19.926**	.537		
ความเชื่อมั่นในระบบ	.818	.470 (↔)	↔	.670		
การยอมรับกฎระเบียบ	.724	.424 (.021)	19.922**	.524		

หมายเหตุ: ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

(↔) ไม่รายงานค่า SE และ t เนื่องจากเป็นพารามิเตอร์ (Constrained Parameters)

จากตาราง 4 พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) ของตัวชี้วัดในแต่ละองค์ประกอบ แสดงดังตารางที่ 4 และมีรายละเอียดดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ความรักชาติเชิงหลงใหล ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1.1 การให้ความสำคัญ (มี 4 ข้อย่อย) 1.2 ความรักและหวงแหน (มี 3 ข้อย่อย) 1.3 การคิดในแง่บวก (มี 3 ข้อย่อย) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐานตั้งแต่ .672 - .808

องค์ประกอบที่ 2 ความรักชาติเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ 2.1 การเอาใจใส่ต่อสังคม (มี 5 ข้อย่อย) 2.2 การชื่นชมยินดี (มี 4 ข้อย่อย) 2.3 การวิพากษ์เชิงบวก (มี 4 ข้อย่อย) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐานตั้งแต่ .689 - .765

องค์ประกอบที่ 3 ความรักชาติเชิงสัญลักษณ์ ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ 3.1 การแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ (มี 5 ข้อย่อย) 3.2 ความภูมิใจในเอกลักษณ์ของไทย (มี 4 ข้อย่อย) 3.3 การเห็นคุณค่า (มี 4 ข้อย่อย) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐานตั้งแต่ .814 - .846

องค์ประกอบที่ 4 ความรักชาติเชิงหน้าที่พลเมือง ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ 4.1 การปฏิบัติตามกฎหมาย (มี 4 ข้อย่อย) 4.2 ความเชื่อมั่นในระบบ (มี 3 ข้อย่อย) 4.3 การยอมรับกฎระเบียบ (มี 3 ข้อย่อย)

มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐานตั้งแต่ .724 - .818 แสดงว่าตัวชี้วัดของแต่ละองค์ประกอบทั้งหมด 12 ตัว สามารถวัดความรักชาติของนักศึกษาวิชาทหารได้

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) ขององค์ประกอบ พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกองค์ประกอบ แสดงว่าทั้ง 4 องค์ประกอบ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการพิจารณาถึงความรักชาติของนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 1 เมื่อพิจารณารายละเอียดขององค์ประกอบ พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐานที่มีค่ามากที่สุด คือ ความรักชาติเชิงสัญลักษณ์ ($\beta = .977$) รองลงมา คือ ความรักชาติเชิงหลงใหล ($\beta = .876$) และความรักชาติเชิงหน้าที่พลเมือง ($\beta = .835$) ส่วนองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐานน้อยที่สุด คือ ความรักชาติเชิงสร้างสรรค์ ($\beta = .824$) และแต่ละองค์ประกอบมีความเชื่อมั่นในการวัดตั้งแต่ .679-.954 แสดงว่าทั้ง 4 องค์ประกอบ สามารถวัดความรักชาติของนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 1 และยืนยันได้ว่าโมเดลองค์ประกอบความรักชาติเป็นไปตามกรอบแนวคิดทฤษฎีที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

นอกจากนั้นเพื่อเป็นการตรวจสอบว่าแบบวัดความรักชาติของนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 1 ที่สร้างขึ้น เพื่อใช้เก็บข้อมูลมีคุณภาพ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) และความเชื่อมั่นเชิงโครงสร้าง (Construct Reliability) (Sakulsriprasert, 2013) ดังนี้

1. ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ประกอบด้วย ความเที่ยงตรง 2 ประเภท คือ ความเที่ยงตรงเชิงลู่เข้า (Convergent Validity) และความเที่ยงตรงเชิงจำแนก (Discriminant Validity) พิจารณาดังนี้

1.1 ค่าความแปรปรวนที่สกัดได้เฉลี่ยของตัวชี้วัด (Average Variance Extracted: AVE) ตั้งแต่ .518 - .683 ซึ่งมากกว่า .5 ทุกค่า แสดงให้เห็นว่าแบบวัดความรักชาติมีความเที่ยงตรงเชิงลู่เข้า (Convergent Validity) ที่ดี หรือข้อคำถาม/ตัวชี้วัดในองค์ประกอบเดียวกันสามารถร่วมกันอธิบายองค์ประกอบนั้นได้ดี

1.2 ค่า AVE มากกว่าค่าความแปรปรวนร่วมระหว่างองค์ประกอบ (Covariance: Cov) แต่ละคู่ ($Cov_{BC} = .350$, $Cov_{BS} = .247$, $Cov_{BCI} = .104$, $Cov_{CS} = .293$, $Cov_{CCI} = .118$ และ $Cov_{S,CI} = .206$) แสดงให้เห็นว่าแบบวัดความรักชาติมีความเที่ยงตรงเชิงจำแนก (Discriminant Validity) หรือองค์ประกอบโครงสร้างสามารถจำแนกกลุ่มผู้ตอบแบบวัดออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ได้

ดังนั้นสรุปได้ว่า แบบวัดความรักชาติของนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 1 ที่สร้างขึ้น มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) หรือแบบวัดมีความสามารถในการวัดความรักชาติได้ตรงตามโครงสร้างของแนวคิดทฤษฎีที่ผู้วิจัยกำหนด

2. ความเชื่อมั่นเชิงโครงสร้าง (Construct Reliability: CR) มีค่าตั้งแต่ .763 - .866 ซึ่งมากกว่า .7 ทุกค่า แสดงว่าองค์ประกอบโครงสร้างมีความคงเส้นคงวาในการวัด อันแสดงถึงความเชื่อมั่นของแบบวัด

โมเดลองค์ประกอบความรักชาติของนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 1 เป็นไปตามกรอบแนวคิดทฤษฎีที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ และตัวชี้วัดมีทั้งหมด 12 ตัว สามารถวัดความรักชาติของนักศึกษาวิชาทหารได้ โดยองค์ประกอบความรักชาติของนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 1 มีจำนวน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความรักชาติเชิงหลงใหล

2) ความรักชาติเชิงสร้างสรรค์ 3) ความรักชาติเชิงสัญลักษณ์ และ 4) ความรักชาติเชิงหน้าที่พลเมือง ในแต่ละองค์ประกอบมี 3 ตัวชี้วัด ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ความรักชาติเชิงหลงใหล ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1.1) การให้ความสำคัญ 1.2) ความรักและหวงแหน และ 1.3) การคิดในแง่บวก องค์ประกอบที่ 2 ความรักชาติเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ 2.1) การเอาใจใส่ต่อสังคม 2.2) การชื่นชมยินดี และ 2.3) การวิพากษ์เชิงบวก องค์ประกอบที่ 3 ความรักชาติเชิงสัญลักษณ์ ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ 3.1) การแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ 3.2) ความภูมิใจในเอกลักษณ์ของไทย และ 3.3) การเห็นคุณค่า องค์ประกอบที่ 4 ความรักชาติเชิงหน้าที่ ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ 4.1) การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ 4.2) ความเชื่อมั่นในระบบ 4.3) การยอมรับกฎระเบียบ

จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสรุปลงได้ว่า โมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าสถิติไค-สแควร์เท่ากับ 46.674, $p = .090$, $df = 35$ นั่นคือ ค่าสถิติไค-สแควร์แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ นอกจากนี้ได้พิจารณาพร้อมกับค่าอัตราส่วนระหว่างไค-สแควร์กับชั้นความเป็นอิสระ (χ^2/df) เท่ากับ 1.342 ที่มีค่าน้อยกว่า 2 ดัชนี GFI = .992, AGFI = .981, ค่า CFI = .999 ที่มีค่ามากกว่า .900 และดัชนี RMSEA = .019, SRMR = .019 มีค่าเข้าใกล้ 0 สรุปได้ว่า โมเดลที่สร้างขึ้นนั้นสามารถอธิบายความรักชาติของนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 1 ได้เป็นอย่างดี และการวิเคราะห์องค์ประกอบนี้เป็นวิธีการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างที่ดีวิธีหนึ่ง (Sakulsriprasert, 2013)

สังคมไทยเป็นสังคมที่สงบสุข คนไทยได้อาศัยอยู่บนแผ่นดินไทยกันอย่างร่มเย็นเป็นสุขจนถึงทุกวันนี้ได้ส่วนหนึ่งมาจากบรรพบุรุษที่เสียสละเลือดเนื้อเพื่อปกป้องความเป็นเอกราชของชาติไว้ และอีกประการหนึ่งเป็นเพราะคนไทยทุกคน รักและหวงแหนในชาติ มีความปรารถนาดีต่อชาติ ไม่คิดร้ายหรือมุ่งร้ายทำลายชาติ นอกจากความรักชาติจะส่งผลดีต่อประเทศ เช่น ประเทศมีความเป็นปึกแผ่น มีความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน มีความสงบสุข ร่มเย็น และปลอดภัยแล้วนั้น ยังส่งผลดีต่อคนในชาติด้วย เช่น คนในชาติมีความรัก ความสามัคคี และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข โดยการปฏิบัติตนเป็นผู้มีความรักชาตินั้น สามารถทำได้หลายอย่าง เช่น การเคารพต่อสัญลักษณ์ของชาติไทย การปฏิบัติตามหน้าที่ของคนไทย การปฏิบัติตนเพื่อแนะนำผู้อื่นให้มีความรักชาติ (Office of the Basic Education Commission, 2014) จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบความรักชาติทั้ง 4 องค์ประกอบนั้นมีความสำคัญต่อชาติเป็นอย่างยิ่ง

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) ขององค์ประกอบ พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐานที่มีค่ามากที่สุด คือ ความรักชาติเชิงสัญลักษณ์ ($\beta = .977$) ซึ่งสามารถอธิบายความรักชาติได้ร้อยละ 95.4 ซึ่งความรักชาติเชิงสัญลักษณ์เป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมที่บ่งบอกว่าตนเองมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย โดยผ่านสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นสัญลักษณ์หรือเอกลักษณ์ของไทย ซึ่งทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Interaction) ตามแนวคิดของ George Herbert Mead (Turner, 2001) ก็ได้ให้ความสำคัญต่อสัญลักษณ์ไว้เช่นกันว่า “ถ้าไม่มีสัญลักษณ์ มนุษย์จะมีปฏิสัมพันธ์กันไม่ได้ และจะไม่มี “สังคม” เกิดขึ้นมา” รองลงมา คือ ความรักชาติเชิงหลงใหล ($\beta = .876$) สามารถอธิบายความรักชาติได้ร้อยละ 76.8 ซึ่งความรักชาติเชิงหลงใหลเป็นการแสดงความรู้สึกและการแสดงความคิดเห็นที่บ่งบอกว่าตนเอง

มีความรัก ความหวงแหนประเทศชาติ โดยการไม่กล่าวถึงประเทศในทางเสื่อมเสีย และไม่มองว่าสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับประเทศที่เป็นปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบหนึ่งของทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกที่ให้ความสำคัญกับการมองโลกในแง่ดี (Optimism) ซึ่งหมายถึง เป็นคุณลักษณะของการให้เหตุผลเชิงบวก ยอมรับในความบกพร่องต่าง ๆ และเชื่อว่าการมองโลกในแง่ดีเป็นการสร้างความเชื่อว่าจะเกิดความสำเร็จขึ้นในปัจจุบันและอนาคต (Luthans, Youssef, & Avolio, 2007)

ความรักชาติเชิงหน้าที่พลเมือง ($\beta = .835$) สามารถอธิบายความรักชาติได้ร้อยละ 69.7 แสดงให้เห็นว่าความรักชาติเชิงหน้าที่พลเมืองก็มีความสำคัญต่อความรักชาติเช่นกัน เนื่องจากการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีเป็นการแสดงให้เห็นว่ามีความต้องการทำเพื่อความสงบสุขของสังคม การไม่ก่อความวุ่นวายให้สังคม การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมของ Panthumanawin (1995) ที่ศึกษาสาเหตุพฤติกรรมของคนดีและคนเก่งว่ามีสาเหตุทางใจอะไรบ้าง โดยความรักชาติเชิงหน้าที่พลเมืองเป็นส่วนที่หนึ่ง ได้แก่ ดอกและผลไม้ของต้นไม้ มีการแสดงออกที่แสดงถึงลักษณะของพลเมืองดี ที่ทำดีละเว้นความชั่ว ทำงานเพื่อส่วนรวมของประเทศ และองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐานน้อยที่สุด คือ ความรักชาติเชิงสร้างสรรค์ ($\beta = .824$) แต่ก็สามารถอธิบายความรักชาติได้มากถึงร้อยละ 67.9 ซึ่งลักษณะของความรักชาติเชิงสร้างสรรค์เป็นการกระทำหรือพฤติกรรม การแสดงความรู้สึก และการแสดงความคิดเห็น ที่บ่งบอกว่าตนเองมีความมุ่งมั่นต่อการพัฒนาประเทศ เปรียบได้กับส่วนที่สอง ได้แก่ ส่วนลำต้นของต้นไม้ ที่แสดงถึงพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งประกอบด้วยจิตที่มีลักษณะ 5 ด้าน คือ 1) เหตุผลเชิงจริยธรรม 2) มุ่งอนาคต และการควบคุมตนเอง 3) ความเชื่ออำนาจในตน 4) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และ 5) ทศนคติ คุณธรรมและค่านิยม ตามทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมของ Panthumanawin (1995)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยนี้ ทำให้ได้องค์ประกอบความรักชาติของนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 1 ที่ยืนยันแล้ว ดังนั้นครูฝึกวิชาทหารที่สนใจสามารถนำแบบวัดความรักชาติ ซึ่งเป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบไปใช้วัดระดับความรักชาติของนักศึกษาวิชาทหาร โดยนำผลการวัดระดับความรักชาติเป็นข้อมูลในการพัฒนาและเร่งพัฒนาองค์ประกอบความรักชาติที่ต่ำกว่าตามลำดับความเร่งด่วน หรือเป็นข้อมูลในการวางแผนการฝึกวิชาทหารต่อไป นอกจากนี้ครูที่สอนในโรงเรียน สามารถนำแบบวัดความรักชาติของนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 1 ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาแบบวัดความรักชาติให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง เพื่อนำผลจากการวัดระดับความรักชาติของนักเรียนไปใช้ในการเตรียมความพร้อมในการพัฒนานักเรียนในส่วนที่ยังบกพร่องและเสริมสร้างในส่วนที่นักเรียนมีอยู่แล้วให้สามารถพัฒนาได้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความรักชาติของนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 1 เพื่อเป็นข้อมูลใน

การส่งเสริมความรักชาติให้เพิ่มมากขึ้น และเนื่องจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) ของแต่ละองค์ประกอบมีค่าใกล้เคียงกัน จึงควรสร้างหลักสูตรการสอนที่เสริมสร้างความรักชาติของนักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 1 ที่ครอบคลุมและให้ความสำคัญกับความรักชาติทั้ง 4 องค์ประกอบเท่า ๆ กัน นอกจากนี้ถ้าศึกษาองค์ประกอบความรักชาติในบริบทอื่น เช่น นักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 2 - 5, นักเรียนหรือนักศึกษาที่ไม่ได้เรียน รด. นักเรียนหรือนักศึกษาในช่วงวัยต่าง ๆ ซึ่งผลการศึกษาอาจจะได้องค์ประกอบที่มีจำนวนหรือตัวชี้วัดขององค์ประกอบความรักชาติที่แตกต่างออกไป

เอกสารอ้างอิง

- Adorno, T. W., Frenkel-Brunswik, E., Levinson, D. J., & Stanford, R. N. (1950). *The authoritarian personality*. New York: Harper.
- Chumchit, Y. (1988). khwāmpen khurū [Teacher qualifications]. Bangkok: Odeon Store.
- Directorate of Operations, (2011). *nayobāi kānsuksa khōṅgkōṅg thap bok PhoṅSoṅ sōṅphanhārōjāsīpha - sōṅphanhārōjāsīpkao* [Army education policy in 2012-2016]. Retrived from <http://qa.signalschool.net/pdf/procedure/2.pdf>
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate data analysis: A global perspective*. Upper Saddle River, NJ: Pearson Education.
- Huddy, L., & Khatib, N. (2007). American patriotism, Nation Identity, and Political Involvement. *American Journal of Political Science*, 51(1), 63-77.
- Kaiyawan, Y. (2013). *kān wikhroṅ sathiti laī tuāpræ samrap ngānwichai* [Multivariate statistical analysis for research]. Bangkok: V Print Company (1991).
- Milfont, T. L., & Duckitt, J. (2004). The structure of environmental attitudes: A first- and secondorder confirmatory factor analysis. *Journal of Environmental Psychology*, 24, 289-303.
- Ministry of education. (2008). *nēothāng kānphatthanā kān wat læ pramoēn khunnalaksana 'an phung prasong PhoṅSoṅ sōṅphanhārōjāsīp'et* [Approach to enhance assessment of Desirable characteristics in 2008]. Bangkok: chumnum sahakōṅ kān kaset hāng prathē Thai (in Thai).
- Muthasin, W. (2013). *Factors that affect motivation in the decision of female student to be reserve officer training corps student of reserve affairs center*. (Master's thesis). Rangsit University, Bangkok.

- Office of the Basic Education Commission. (2014). *nāthī phonlamūāng*. [citizens' duty]. Retrived from <https://data.bopp-obec.info/emis/news/File/20170502155250.pdf>.
- Office of the national economic and social development council. (2017). *phāēn phatthana sētthakit læ sangkhom hāēng chat chabap thī sipsoṅg*. [The Twelfth national economic and social development plan]. Retrived from http://www.nesdb.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422.
- Panthumanawin, D. (1995). *thritsadi tonmai chāriyatham* [Ethical tree theory]. Bangkok: enterprise to support academic papers of National Institute of Development Administration.
- Parker, C. S. (2003). Shades of patriotism: Group identity, national identity and democracy. Retrived from https://www.polsci.ucsb.edu/faculty/parker/workingpaper/shades_of_patriotism.pdf
- Luthans, F., Youssef, C. M., & Avolio, B. J. (2007). *Psychological Capital*. New York: Oxford University press.
- Rothi, D. M., Lyons, E., & Chrysochoou, X. (2005). National Attachment and Patriotism in a European Nation: A British Study. *Political Psychology*, (26)1, 135-155.
- Sakulsriprasert, C. (2013). *kān wikhro 'ongprakop choēng yūhyan* [Confirmatory factor analysis]. *Warasan Chitwithaya Clinique*, 44(1), 1-16.
- Sawasdee, S. (2012). *A study of satisfaction of reserve officer training cops students toward training course at the reserve affair center*. (Master's thesis). Naresuan University, Phitsanulok.
- Schatz, R. T., Staub, E., & Lavine, H. (1999). On the varieties of national attachment: Blind versus constructive patriotism. *Political Psychology*, 20 (1), 151-174.
- Staub, E., (1997). Blind versus constructive patriotism: Moving from embeddedness in the group to critical loyalty and action. *Patriotism in the lives of individuals and nations*, 213-228.
- Subcommittee to create a manual to cultivate the values of academic groups. (1983). *khūmū plūkfang khāniyom* [Manual to cultivate values]. Bangkok: Graphic art.
- Turner, J. H. (2001). *Handbook of Sociological Theory*. New York: Plenum Publishers.
- Veterinary and Remount Department, (2018). *phanuāk ko banchi rai chū naksuksā wichā thahān pracham pikānsuksā soṅgphanhāroḥhoksip 'et* [Append a list of first-year reserve officer training corps students' name in 2018]. Nakhon Pathom.

- Wang, C. K. J., Khoo, A., Goh, C. B., Tan, S., & Gopinathan, S. (2006). Patriotism and National Education: Perceptions of Trainee Teachers in Singapore. *Asia Pacific Journal of Education*, 26(1), 51-64.
- Wasuthep, K. (1999). *Problems and obstacles of military training of the third-year reserve officer training corps students in Udon Thani province*. (Master's thesis). Thammasat University, Bangkok.